

Aanvraag Vergunning Eigen Dienst

Sloop gemaal Binnenbijster en tentoonstellen vijzel – Westelijke Langstraat

1. Locatie

De werkzaamheden worden uitgevoerd aan het gemaal, gelegen in de polder Binnenbijster, direct ten oosten van Waspik in de gemeente Waalwijk. Deze polder maakt onderdeel uit van het project Westelijke Langstraat. De polder Binnenbijster maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en grenst aan het Natura 2000-gebied Westelijke Langstraat, dat direct ten oosten daarvan ligt. De polder Binnenbijster is tevens onderdeel van Natte Natuurparel (NNP) 046 Langstraat.

Het percelen van het projectgebied zijn eigendom van Waterschap Brabantse Delta (WPK01O258, -259, -276 en -277) en van Staatsbosbeheer (WPK01O267 en -275). Het gemaal ligt op coördinaten 51.687177, 4.955322 in de gemeente Waalwijk. Het gemaal staat geregistreerd binnen het Waterschap Brabantse Delta als KGM00006.

2. Motivatie en beschrijving werkzaamheden

In het project Westelijke Langstraat werken de Provincie Noord-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, Staatsbosbeheer en de gemeente Waalwijk samen om te investeren in natuur. Hiertoe hebben Provinciale Staten (PS) van Noord-Brabant, overeenkomstig het Statenvoorstel 68/19 A van 6 maart 2020, het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Natuurgebied Westelijke Langstraat vastgesteld. Op 6 februari 2024 hebben Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Brabant de Wijziging 20232 op dit PIP vastgesteld. Het PIP is gebaseerd op het voorkeursalternatief (VKA) uit het Milieueffectrapport (MER) Westelijke Langstraat en de aanvulling daarop (Witteveen + Bos/Provincie Noord-Brabant, 2019). De werkzaamheden in de Binnenbijster maken deel uit van fase 2 van dit project. Fase 1 was gericht op het stoppen van verdere achteruitgang van bedreigde habitattypen en het behoud van het huidige areaal en de kwaliteit van overige habitattypen in het Natura 2000-gebied Langstraat. Dit betrof natuurbehoud: een wettelijk verplichte opgave, die voortkomt uit het Natura 2000 Beheerplan Langstraat (Provincie Noord-Brabant, 2017). In fase 2 geldt een uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling van bestaande, kwelafhankelijke habitattypen binnen het Natura 2000-gebied Langstraat. Ook dit betreft een wettelijke opgave die voortkomt uit het Natura 2000 Beheerplan Langstraat. De inrichting van de polder Binnenbijster valt binnen deze opgave en is in 2025 uitgevoerd. Door de herinrichting van het gebied, heeft het gemaal

(uitwateringsgemaal van de polder naar het ZAK) zijn functie verloren. Het gemaal dateert uit 1978 en betreft geen monument danwel wordt ook niet als monumentwaardig gezien, zie email [REDACTED] d.d. 8-1-2026. Vanuit het beleid van het Waterschap Brabantse Delta worden oude installaties die geen functie meer hebben, volledig verwijderd uit het landschap. Zowel de bovengrondse als ondergrondse installatie wordt daarmee gesloopt.

Sloop- en herstelwerkzaamheden werkplan

Het slopen van het vijzelgemaal in categorie A-watergang OVOVK00227 bij het ZAK, perceel WPK010276. Werkzaamheden worden uitgevoerd in een waterkering dat wordt aangemerkt als "overige waterkering". Hiertoe behoren de volgende werkzaamheden.

- Verwijderen van bodembescherming ter plaatse van het ZAK cf. tekening.
- Afsluiten elektravoorziening gemaal, rooien kabel uit kade.
- Het aanbrengen van tijdelijke damwanden, AZ14 10,5m lang voor het realiseren van een tijdelijke bouwkuip. Conform het bemalingsadvies (bijlage 4) wordt het opgepompte grondwater in de bodem teruggebracht (Grondwater paragraaf 5.1.6).
- Het verwijderen van leggerduiker KDU30930 in categorie A-watergang OVK00227. Hoogte 1,0m breedte 1,25m; b.o.b. bovenstrooms -1,40 mNAP; b.o.b. benedenstrooms -1,40 mNAP.
- Demonteren elektrische installatie gemaalgebouw. Diverse materialen worden hergebruikt door Waterschap Brabantse Delta.
- Sloop van het gemaalgebouw, inclusief verwijderen straatwerk en hekwerk. Binnen de asbestinventarisatie is in het gemaal geen asbest waargenomen. Funderingspalen worden 1m onder laagste punt maaiveld weggehaald.
- Robuust herstel van Waterstaatwerk waterkering WSW00123 / Overige waterkering DWK00547 conform werkprotocollen van het waterschap (zand en kleidek): *"Kruinhoogtegemiddeld 0,40 mNAP; kruinbreedte 4,0 m; talud buitendijks 1:2; talud binnendijks 1:3."* Omdat in de huidige situatie (o.b.v. hoogtemeting) een kruinhoogte van NAP+0,40 m niet wordt gehaald, wordt aangesloten op de hoogte van de naastgelegen stukken. Dat betekent een ontwerphoogte rond de NAP+0,20 m. De opbouw van het dijklichaam sluit aan op de bestaande situatie. Dat wil zeggen; opbouwen met zand en aanbrengen van een kleibekleding op het buitentalud, kruin en binnentalud minimaal 0,5 m dik, klei erosiebestendigheid klasse 2.

Voor de realisatie van de nieuwe situatie worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd.

- Realisatie van nieuwe situatie cf. ontwerptekening nieuwe situatie d.d. 03-03-2026. Tentoonstellen van de vijzel op een betonnen fundering.
- Aanbrengen van een vuilboom ter hoogte van de T-splitsing van watergang OWL41433 en OVK00295 en OVK00298. Dit om eventuele vuilophoping in watergang OWL41433 tegen te gaan.
- Aanbrengen van een informatiebord met de geschiedenis van het gemaal. Het bord wordt conform de huisstijl van het gebied gerealiseerd en wordt in overleg met de Heemkundekring voorzien van informatie. Het te plaatsen informatiebord is wordt door de gemeente Waalwijk aangemerkt als straatmeubilair en daarmee vergunningsvrij. Diepte palen in kering circa 1m.
- Herstel van grasbekleding dijk cf. eis: *Gras moet ingezaaid worden vóór 1 september met graszaad "Natuurlijk II" (of gelijkwaardig) of er moeten geschikte graszoden aangebracht worden op aangevulde en zorgvuldig verdichte grond met nagenoeg dezelfde samenstelling als de oorspronkelijke grond.*
- Het wandelpad wordt in de praktijk gecreëerd door een gemaaide zone in het grasland. Wandelpad langs het water doet tevens dienst als onderhoudspad voor het Waterschap. Afmetingen cf. tekening.

Bijgevoegd tevens de aanrijdroute ten behoeve van de uitvoeringswerkzaamheden. Deze aanrijdroute is afgestemd met de gemeente Waalwijk.

3. Planning

De sloop van het gemaal wordt uitgevoerd in de periode medio juli 2026. Het broedseizoen start op 15 maart en eindigt rond 15 juli, de werkzaamheden vinden dus na het broedseizoen plaats. Mitigerende maatregelen worden daarom niet noodzakelijk geacht.

Gedurende de uitvoeringsperiode wordt ecologische begeleiding ingezet, cf. ecologische werkprotocol.

4. Tekeningen en documenten

1.	UO	Uitvoeringstekening (amoveren gemaal en duiker)	26-02-2026	Kragten
2.	UO	Ontwerptekening nieuwe situatie	03-03-2026	Kragten
3.	UO	Tekening transportroute werkterrein	03-03-2026	Kragten
4.	Bemaling	Bemalingsadvies	09-04-2026	Kragten
5.	Geotechniek	Rapport geotechnisch ontwerp tijdelijke damwandconstructie RAP01-GEO-Waspik_def 10-12-2025	10-12-2025	Delta Ground Mechanics
6.	Geotechnisch onderzoek	Geotechnisch onderzoek (sonderingen) 25SP2123-RG-01	31-10-2025	Socotec
7.	Asbest	Asbestinventarisatie	16-12-2025	SGS Search
8.	Ecologie	Nader onderzoek beschermde soorten Binnenbijster te Waspik	14-05-2025	Stantec BV
9.	Ecologie	EWP gebiedsontwikkeling Binnenbijster te Waspik	13-02-2025	Stantec BV
10.	Explosieven (OOO)	Tekening Revisie onderzochte en benaderde gebieden OOO	19-12-2025	Bodac
11.	Bodemonderzoek	Verkennd Bodemonderzoek Natuurgebied Westelijke Langstraat Sprang-Capelle	14-12-2023	Stantec
12.	Stikstof	Aeriusberekening uitvoeringsfase	02-03-2026	Kragten
13.	PIP	Provinciaal Inpassingsplan Natuurgebied Westelijke Langstraat (NL.IMRO.9930.ipNatuurWLangstr-va01) inclusief bijlagen (o.a. MER, Natura 2000-beheerplan en archeologisch onderzoek) via https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.9930.ipPASWLangstraat-on01/t_NL.IMRO.9930.ipPASWLangstraat-on01.html		
14.	PIP	Begrenzing PIP en begrenzing wijziging PIP Westelijke Langstraat		
15.	PIP	Wijziging 2023 PIP Natuurgebied Westelijke Langstraat (NL.IMRO.9930.ipWLangstrwijz2023-va01) inclusief bijlagen via https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/		
16.	Specialist	Akkoord ecooloog	23-03-2026	WSBD
17.	Specialist	Akkoord hydroloog	06-03-2026	WSBD
18.	Specialist	Akkoord waterkering	19-03-2026	WSBD
19.	Specialist	Akkoord onderhouden	24-03-2026	WSBD
20.	SBB	Akkoord Staatsbosbeheer gebruik perceel tijdens werkzaamheden	27-2-2026	SBB
21.	Provincie	Akkoord samenwerkingspartner Provincie Noord-Brabant	11-03-2026	PNB
22.	Gemeente WW	Akkoord transportroute brug gemeente Waalwijk	26-03-2026	WW

5. (Interne) Benodigde adviezen

- Keringsspecialist: De keringsspecialist is betrokken bij dit project omdat het sloop- en herstelwerkzaamheden betreft in een "overige kering".
- Hydrologen: De hydroloog wordt betrokken voor de leggerwijzigingen. De leggerwijzigingen zijn al opgenomen in de VED Binnenbijster (polder) en worden nu het werk in opgeleverd intern verwerkt in nieuwe leggers.
- Ecologen: Het ecologisch werkprotocol van Binnenbijster polder wordt toegepast bij deze werkzaamheden. Er wordt ingezet op ecologische begeleiding tijdens de sloop- en herstelwerkzaamheden.
- Onderhoud: Onderhouden is betrokken bij het project in verband met het onderhoud van het perceel en het kunstwerk en wandel/onderhoudspad na realisatie.
- Provincie als samenwerkingspartner: akkoord met de aanvraag.

Vooroverleg met specialisten ecooloog, keringen en vergunningverlener heeft plaatsgevonden op 20 januari 2026. Onderhouden is gedurende het ontwerptraject betrokken geweest.

Tevens heeft vooroverleg plaatsgevonden met gemeente Waalwijk per e-mail wat betreft de vergunningen.

6. Omgeving

Op 15 december is samen met de Heemkundekring een bezoek gebracht aan het gemaal. De heemkundekring heeft hierin de wens kenbaar gemaakt om het gedeelte van het gemaal ondergrond te behouden. Dit is strijdig met het beleid van Waterschap waarin uitgangspunt is om oude materialen uit keringen te halen wanneer deze niet meer gebruikt worden. Dit beleid preferert op de wens van de heemkundekring.

In samenwerking met de Heemkundekring wordt de informatie op het informatiebord samengesteld, deze informatie geeft een terugblik naar de geschiedenis van deze plek.

In de nieuwsbrief van maart 2026 wordt het nieuwe ontwerp gepresenteerd aan geïnteresseerden. Afstemming vindt ook plaats met de samenwerkingspartners binnen het kernteamoverleg (2 wekelijks).

7. Vergunningen

Vergunning	Werkzaamheden	Bevoegd gezag
Omgevingsvergunning Binnenplanse omgevingsactiviteit (aanlegvergunning)	Aanlegvergunning watergang, graafwerkzaamheden, grond ophogen	Gemeente Waalwijk
Sloopmelding	Amoveren van gemaal (zonder asbest en meer dan 10m3)	Gemeente Waalwijk
Omgevingsactiviteit bouwen	Vijzel op sokkel (straatbord is meubilair = vergunningsvrij)	Gemeente Waalwijk
VED – tijdelijke situatie	Aanbrengen damwanden in ZAK en watergang	WSBD
VED – werken bij kering	Werken in kering	WSBD
VED- melding tijdelijke bemaling	Melding tijdelijke bemaling (< 50.000m3/< 6 maanden)	WSBD
Natuurvergunning stikstof	Cf. Aeriusberekening niet noodzakelijk	n.v.t.

Vooroverleg gemeente: via de email met vergunningverlener (12-12-2025, 06-01-2026)

Vooroverleg WSBD: zie hierboven (20-01-2026).

8. Legger

A-watergang OVK00227 komt hierdoor te vervallen en A-watergang OVK00228 wordt hierdoor afgewaardeerd tot B-watergang met nieuwe leggercode OWL41433. Daarmee komt de kruising van A-watergang OVK00227 met de kering te vervallen, en stopt de nieuwe B-watergang OWL41433 (voormalig OVK00228) ter hoogte van de locatie waar het vijzelgemaal stond. Dit is reeds opgenomen in de VED Binnenbijster Polder.

Het oppervlaktewatergemaal KGM00006 wordt verwijderd, evenals duiker KDU30930. Deze worden uit de legger gehaald.

Zie ook onderstaande afbeelding.

VED voor de Polder Binnenbijster is verleend onder besluitnummer 921756.

